

Dokumentace pro vyučujícího k laboratorní úloze

Laboratorní úloha č. 8

Autentizace pomocí EAP a RADIUS

1. Základní informace k laboratorní úloze

Laboratorní úloha č. 8 je zaměřena na možnosti realizace centralizovaného ověřování identity v počítačových sítích pomocí protokolů IEEE 802.1X, EAP a RADIUS. Cílem úlohy je, aby si studenti prakticky osvojili základní pojmy související s autentizačním rámcem EAP, konfigurací přístupového bodu, autentizačního serveru a klienta, a aby byli schopni analyzovat průběh celého autentizačního procesu na základě použitých autentizačních protokolů.

Úkolem studentů je nakonfigurovat síť využívající tři zařízení – klienta, přístupový bod a RADIUS server. K tomu využijí nástroje jako FreeRADIUS, hostapd a wpa_supplicant. Cílem je tedy vytvořit plně funkční autentizační infrastrukturu a ověřit správnost autentizace při různých nastaveních.

2. Očekávané výstupy práce studentů

Praktická činnost studentů v rámci této úlohy spočívá v **simulaci procesu autentizace klienta připojujícího se do vytvořené sítě**, a to s využitím nástrojů FreeRADIUS, hostapd a wpa_supplicant. Úkolem studentů je provést vhodné úpravy konfigurace použitých virtuálních strojů tak, aby bylo dosaženo jejich požadované funkčnosti pro plnohodnotné zapojení do autentizačního procesu. To znamená nakonfigurovat **jeden virtuální stroj jako přístupový bod** zprostředkovávající komunikaci ověřovaného klienta s autentizačním serverem a **další virtuální stroj jako samotný RADIUS server**.

Po splnění laboratorní úlohy by studenti měli být schopni popsat průběh autentizačního procesu a analyzovat odesílané EAP zprávy díky záznamu komunikace ve Wiresharku. Správnost provedení úlohy je možné ověřit na základě splnění následujících bodů:

- Na přístupovém bodu správně běží služba hostapd s nakonfigurovaným směrováním autentizačních požadavků.
- FreeRADIUS server je správně nakonfigurován a přijímá EAP požadavky od přístupového bodu.
- wpa_supplicant na klientovi úspěšně odesílá autentizační zprávy (pozorování stavů "Authentication Success" v zachycené komunikaci ve Wiresharku nebo v terminálových výpisech).
- Pomocí Wiresharku je zachycena komunikace identifikující průběh autentizace klienta (pakety EAP, případně RADIUS zprávy Access-Request a Access-Accept).
- Výsledkem procesu je úspěšná autentizace klienta (logy potvrzují úspěšný EAP *handshake* mezi klientem a RADIUS serverem).

2.1. Řešení samostatné úlohy

V rámci samostatné úlohy mají studenti za úkol implementovat použití autentizační metody EAP-TTLS a vícefaktorové autentizace klienta s využitím kombinace hesla a certifikátu. Pro konfiguraci autentizace založené na použití certifikátu bude nutné, aby studenti vytvořili na RADIUS serveru vlastní certifikační autoritu a následně vygenerovali dvojici certifikátů:

- certifikát pro autentizační server (resp. pro FreeRADIUS),
- certifikát klienta.

Následně vhodnou změnou konfigurace na serveru i klientovi definují použití autentizační metody EAP-TTLS, přičemž je důležité dbát na správné použití vygenerovaných certifikátů. Studenti rovněž musí zajistit přenos certifikátů a soukromého klíče klienta na jeho zařízení (například pomocí scp).

Pokud je `wpa_supplicant` nakonfigurován správně, bude úspěšné připojení indikováno zprávou: **"CTRL-EVENT-CONNECTED"**. Ve Wiresharku bude správně zachycena komunikace, ve které bude možné sledovat zprávy protokolu TLS přenášené vytvořeným šifrovaným tunelem.

2.2. Odpovědi na kontrolní otázky

1. Která tvrzení správně popisují fungování autentizačního mechanismu podle IEEE 802.1X?
  - A) Ověření identity probíhá ještě před přidělením IP adresy klientovi ☒
  - B) IEEE 802.1X je vhodný pouze pro bezdrátové sítě
  - C) Komunikace mezi klientem a přístupovým bodem probíhá přes EAPoL ☒
  - D) IEEE 802.1X zajišťuje šifrování přenosu autentizačních údajů
2. Která z následujících výroků platí o úloze přístupového bodu (*authenticator*) v architektuře IEEE 802.1X?
  - A) Posuzuje platnost přihlašovacích údajů a vydává rozhodnutí o přístupu
  - B) Vystupuje jako zprostředkovatel komunikace mezi klientem a autentizačním RADIUS serverem ☒
  - C) S klientem komunikuje prostřednictvím protokolu EAPoL ☒
  - D) Generuje přístupová hesla pro klienty v lokální síti
3. Vyberte nesprávná tvrzení o protokolu RADIUS:
  - A) Komunikace mezi klientem a RADIUS serverem probíhá prostřednictvím transportního protokolu UDP na portu 1812
  - B) RADIUS šifruje celé pakety pomocí TLS ☒
  - C) RADIUS umožňuje centralizované ověření identity
  - D) RADIUS přenáší EAPoL zprávy jako součást autentizačních požadavků ☒

4. Které typy EAP metod využívají digitální certifikáty?
- A) EAP-TLS ☒
  - B) EAP-MD5
  - C) EAP-PEAP
  - D) EAP-TTLS ☒
5. Která tvrzení o nástroji FreeRADIUS jsou pravdivá?
- A) Podporuje různé autentizační metody, včetně EAP ☒
  - B) Podporuje použití pouze jedné autentizační metody v jednom okamžiku
  - C) Může být konfigurován pro práci s TLS ☒
  - D) Nepodporuje použití autentizační metody EAP-MD5
6. Jaké informace jsou přenášeny ve zprávě *Access-Request* protokolu RADIUS?
- A) Uživatelské jméno (User-Name) ☒
  - B) Hash hesla nebo autentizační token ☒
  - C) ID a heslo uživatele (klienta)
  - D) IP a MAC adresa klienta
7. Jaký příkaz v Kali Linux slouží ke spuštění služby FreeRADIUS??
- A) sudo start radiusd
  - B) sudo systemctl start freeradius ☒
  - C) radiusctl enable
  - D) freeradius --run
8. Které EAP zprávy jsou typicky součástí autentizačního procesu při ověřování identity pomocí metody EAP-MD5?
- A) Identity Request ☒
  - B) Identity Response ☒
  - C) EAPOL Success/Failure ☒
  - D) Access Request
9. Co je typické pro komunikaci mezi klientem a AP během výměny EAP zpráv?
- A) Komunikace probíhá pomocí protokolu EAPoL ☒
  - B) Pakety jsou přenášeny v ethernetovém rámci na linkové vrstvě ☒
  - C) Veškerá komunikace je šifrována pomocí TLS
  - D) Klient komunikuje přímo s autentizačním RADIUS serverem
10. Která z následujících tvrzení o EAP over LAN (EAPoL) jsou nepravdivá?
- A) EAPoL se používá pro přenos EAP zpráv přes kabelové nebo bezdrátové LAN sítě
  - B) EAPoL zprávy jsou zapouzdřeny přímo do IP paketů ☒
  - C) EAPoL zajišťuje komunikaci mezi klientem a AP
  - D) EAPoL šifruje všechny EAP zprávy pomocí TLS ☒

2.3. Doplnující otázky

Níže uvedené otázky mohou být využity při kontrole výstupů samostatné práce studentů s cílem ověřit, zda skutečně porozuměli řešené problematice v praktické části laboratorní úlohy.

1. Jaké jsou výhody používání RADIUS serveru ve srovnání s metodami umožňujícími lokální ověření identity přistupujícího uživatele?

- Centralizované řízení přístupu, možnost správy velkého množství uživatelů, vyšší bezpečnost a jednodušší správa přístupových politik.

2. Vysvětlete roli protokolu IEEE 802.1X v procesu autentizace.

- Řídí přístup do sítě na základě ověření identity uživatele pomocí externího autentizačního serveru (např. RADIUS).

3. Jaké jsou hlavní komponenty v architektuře 802.1X?

- Klient, resp. žadatel o ověření (*supplicant*), přístupový bod (*authenticator*), autentizační server RADIUS.

4. Jaké typy autentizačních metod podporuje RADIUS?

- Např. EAP-TLS, EAP-PEAP, EAP-TTLS, EAP-MD5, PAP, CHAP.

5. Jaká jsou možná bezpečnostní rizika související s používáním protokolů EAP a RADIUS v otevřených sítích? Uveďte příklad opatření, kterými by bylo možné tato rizika zmírnit.

- Možnost odposlechu probíhající komunikace nebo *spoofingu*, riziko útoků typu MitM, zneužití slabých autentizačních mechanismů. Řešením je používání pokročilých metod pro šifrování komunikace (např. implementace protokolu TLS).

6. Pomocí jakého příkazu je možné spustit RADIUS server v Kali Linux?

- `sudo systemctl start freeradius`

7. Jaké filtry byste použili ve Wiresharku pro zobrazení EAP zpráv?

- `eap` alebo `radius`.